

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

ОПЕРАТИВЕН ПЛАН

за активните програми и мерки за вработување за 2010 година

**Скопје
Јули, 2010 година**

СОДРЖИНА

I. ВОВЕД	4
II. АКТИВНИ ПРОГРАМИ/МЕРКИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ ЗА 2010 ГОДИНА	6
1. ПРОГРАМА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ	7
Целни групи	7
1.1. Евидентирани невработени над 6 месеци	7
1.2. Евидентирани млади невработени до 27 год. возраст над 3 месеци ..	7
1.3. Евидентирани невработени жени над 6 месеци	7
1.4. Евидентирани невработени Роми	7
2. ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА ЗА ФОРМАЛИЗИРАЊЕ НА ПОСТОЈНИ БИЗНИСИ.....	8
3. ПИЛОТ- ПОДДРШКА ЗА ДОПОЛНИТЕЛНИ ВРАБОТУВАЊА ВО ФИРМИ РЕГИСТРИРАНИ ПРЕКУ ПРОГРАМАТА САМОВРАБОТУВАЊЕ 2007 И 2008 ГОДИНА	9
4. ПРОГРАМА ЗА ПРОМОЦИЈА НА ПРЕТПРИЕМНИШТВОТО ПРЕКУ ПОСТОЕЧКИ БИЗНИС ИНКУБАТОРИ И ОБУКА ЗА ОДДЕЛНИ ЗАНИМАЊА И ВЕШТИНИ КОИ СЕ ДЕФИЦИТАРНИ НА ПАЗАРОТ НА ТРУДОТ	10
5. ПРОГРАМА ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ	11
5.1 Обука, преквалификација или доквалификација на невработени лица за познат работодавач	12
5.2 Обуки во работните клубови за стекнување на знаења и вештини (странски јазик и компјутери).....	13
5.3 Пилот обуки во работните клубови за стекнување на специфични знаења од англиски јазик од угостителската дејност.....	13
5.4 Обука за одделни занимања кои се дефицитарни на пазарот на трудот.....	14
5.5 Пилот- Обука за стекнување на вештини од областа на информатиката	16
5.6 Едукација за започнување на бизнис	17
6. СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА ВРАБОТУВАЊЕ	18
6.1 Субвенционирање на вработување на деца без родители	18
6.2 Субвенционирање на вработување на инвалидни лица	19
6.3 Субвенционирање на вработување на самохрани родители, брачни парови со 3 или повеќе деца и родители на деца со посебни потреби	20
6.4 Субвенционирање на вработување на постари лица (од 55 до 64 години)	21
6.5 Субвенционирање на вработување на млади лица до 27 годишна возраст и лица на кои работниот однос им престанал по основа на стечај, ликвидација или технолошки вишок и жртви на семејно насилство	22

7. ПРОГРАМА ЗА ПРАКТИКАНТСТВО.....	23
8. АНКЕТА ЗА СЛОБОДНИ РАБОТНИ МЕСТА	24
9. ЕКОНОМСКО ЈАКНЕЊЕ НА ЖЕНИ – ЖРТВИ НА СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО	24
10. ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА НА РОМИ.....	25
III. СЛЕДЕЊЕ НА ОПЕРАТИВНИОТ ПЛАН	27
IV. ПРОМОЦИЈА НА ОПЕРАТИВНИОТ ПЛАН	27
V. ФИНАНСИСКА РАМКА	27
VI. АНЕКСИ	29
АНЕКС број 1	29
АНЕКС број 2	57

I. ВОВЕД

Политиките и стратегијата за вработување на Владата на Република Македонија и планираните активности за вработување и ублажување на невработеноста се утврдени во повеќе документи, и тоа: *Програма на Владата на Република Македонија 2008-2012 год*, *Националната стратегија за вработување 2010*, *Национален акциски план за вработување 2009-2010 (НАПВ)*, *Оперативен план на Владата за активни програми и мерки за вработување за 2009 година*, *Стратегијата за демографски развој на Република Македонија 2008-2015- и Повеќегодишната оперативна програма за развој на човечки ресурси 2007-2013*, подготвена во согласност со компонентата 4 од Инструментот за претпристапна помош на ЕУ (ИПА).

Во Програмата за работа на Владата на Република Македонија 2008-2012 утврдени се макроекономски, макроекономски и политики за вработување. Во истата се утврдени и целите и различните видови на мерки за остварување на утврдените цели во Националната стратегија за вработување до 2010 година за зголемување на стапката на вработеност, зголемување на стапката на вработеност на жените и постарите лица. Во Програмата, исто така, се утврдени и активните програми и мерки за вработување од различни целни групи, кои ќе бидат опфатени со имплементација на годишните оперативни програми и мерки.

Заради успешно спроведување на програмите/мерките за вработување предвидени со **Програмата за работа на Владата на Република Македонија 2008-2012** година, во Оперативниот план за 2010 година дефинирани се видот на програмите и активните мерки за вработување, целните групи, потребните средства и изворите на средствата, како и конкретни активности и рокови за субјектите надлежни за имплементација на истите.

Целта на изготвување на Оперативниот план е да се обезбеди навремено и успешно спроведување на предвидените активни програми/мерки за вработување за 2010 година. Имено, успешната реализација на активните програми/мерки за вработување ќе зависи од точно утврдените активности на секој субјект, со точно утврдени рокови за спроведување на предвидените активности. Исто така, Оперативниот план ќе придонесе за поуспешна координација помеѓу инволвираните субјекти за спроведување на овие мерки.

Оперативниот план ќе биде раководен од **национален директор-министерот за труд и социјална политика**. Националниот директор треба да ги дефинира приоритетите при реализирање на Оперативниот план, како и насоките за следење и оценка на истиот.

Оперативниот план ќе биде координиран од **национален координатор - директорот на Агенцијата за вработување на Република Македонија**, како главен партнер за имплементирање на Оперативниот план.

За успешно следење на Оперативниот план, ќе се формира **Надзорен одбор** со кој ќе управува националниот директор. Во работењето на Надзорниот одбор освен националниот директор и координаторот, ќе членуваат и претставници од МТСП, АВРМ, МОН, АППРМ, УНДП, а по потреба ќе бидат повикувани претставници и од останати органи и институции .

Одговорни субјекти за имплементација на Оперативниот план се:

- Министерството за труд и социјална политика (МТСП)
- Агенцијата за вработување на Република Македонија (АВРМ)
- Министерството за образование и наука (МОН)
- Министерство за информатичко општество (МИО)
- Центарот за стручно образование и обука (ЦСОО)
- Центарот за образование на возрасни (ЦОВ)
- Агенцијата за поддршка на претприемништво на Република Македонија (АППРМ)
- Централниот регистар на Република Македонија (ЦР)
- Занаетчиската комора на Град Скопје
- Центрите за социјални работи (ЦСР)
- Јавни образовни институции
- Фонд за здравствено осигурување на Република Македонија
- УНДП
- УСАИД
- Ромските информативни центри (РИЦ)

II. АКТИВНИ ПРОГРАМИ/МЕРКИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ ЗА 2010 ГОДИНА

Секоја програма и мерка од Оперативниот план содржи:

- цел на програмата /мерката
- краток опис
- целна група
- опфат на корисници
- потребни средства (Анекс 2)
- извори на средства
- надлежни институции за имплементација
- услови и критериуми
- планирани активности и период на реализација (Анекс 1)

Доколку во текот на реализацијата на одделна програма /мерка не се пријават доволен број на апликанти или не се изготват доволен број на квалитетни бизнис планови, за секоја програма и мерка може да се повторат предвидените активности, утврдени со Оперативниот план, со истата постапка за избор.

Во текот на реализацијата, средствата обезбедени за соодветната програма, можат да се пренасочат за друг вид на програма од Оперативниот план врз основа на заклучок на Владата на Република Македонија.

Во текот на имплементацијата на Оперативниот план, опфатот на лицата од соодветните целни групи и утврдените активни мерки, може да се прошири во рамките на обезбедените средства, ново- обезбедени средства, како и други домашни и меѓународни извори на средства наменети за активни мерки за вработување, утврдени во овој план, врз основа на согледувања и анализи на МТСП, АВРМ и останати надлежни институции и органи.

Детален приказ на планираните активности, институции и рокови за реализација на секоја програма / мерка е даден во Анекс 1, а потребните финансиски средства во Анекс 2.

1. ПРОГРАМА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ

Цел	Целта на програмата е намалување на невработеноста преку започнување на нови бизниси. Непосредна цел е да се создадат 700 самовработувања/ семејни бизниси
Краток опис	Програмата ќе се реализира преку обука на заинтересирани невработени лица за осознавање на претприемништвото, изготвување на солидни и одржливи бизнис планови, помош при регистрација на сопствен бизнис и субвенција за започнување на бизнисот Со оваа програма ќе се опфатат нови категории на апликанти со поголемо фокусирање на ефикасноста на поддршката во промовирањето на претприемништвото
Целни групи	1.1. Евидентирани невработени над 6 месеци 1.2. Евидентирани млади невработени до 27 год. возраст над 3 месеци 1.3. Евидентирани невработени жени над 6 месеци 1.4. Евидентирани невработени Роми
Опфат на корисници	700 евидентирани невработени лица
Потребни средства	147,500,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на МТСП
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ УНДП ЦР АППРМ

Услови и критериуми за целната група

- Евидентирани невработени лица во АВРМ повеќе од шест месеци;
- Млади невработени лица до 27 годишна возраст, евидентирани во АВРМ повеќе од три месеци ;
- Евидентирани невработени жени во АВРМ повеќе од шест месеци. При селекцијата на лицата од оваа мерка, приоритет ќе имаат жените од етничките заедници;
- Евидентирани невработени Роми поддржувани согласно со Декадата на Ромите

За реализација на секое самовработување се предвидува поддршка со неповратни средства во висина на 201,897.00 денари, од кои 185,000.00 денари во вид на директна поддршка за набавка на опрема и репроматеријали, додека останатите 16,897.00 денари служат за поддршка во вид на основна обука за

водење бизнис, ваучер систем за изработка на бизнис план и поддршка при регистрирање на бизнисите.

Лицата кои ќе бидат опфатени со Програмата за самовработување, во рок од три години не може да се вратат во евиденцијата на невработени лица во АВРМ, сметано од денот на регистрација на бизнисот.

Лицата во рамките на проектниот циклус, кои ќе бидат поддржани во подготовката на бизнис плановите, а се откажат од понатамошното учество, не може да се вратат во евиденцијата на невработени лица во АВРМ најмалку 1 година, сметано од денот на откажувањето.

2. ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА ЗА ФОРМАЛИЗИРАЊЕ НА ПОСТОЈНИ БИЗНИСИ

Цел	Целта на програмата е формализирање на постојни (неформални) бизниси на евидентирани невработени лица и нивно легално вклучување во пазарот на трудот во функција на намалување на сивата економија
Краток опис	Програмата ќе се реализира преку обезбедување на помош при регистрација на постојниот (неформален) бизнис и субвенција за бизнисот на евидентирани невработени лица кои имаат искуство во вршење на дејноста
Целна група	<ul style="list-style-type: none"> • Евидентирани невработени лица над 3 месеци кои се занимаваат со неформален бизнис • Евидентирани невработени лица над 6 месеци од областа на енергетиката
Опфат на корисници	250 лица
Потребни средства	47,000,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на МТСП
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ УНДП ЦР АППРМ

Услови и критериуми

Поддршка ќе има лице кое е евидентирано како невработено во АВРМ најмалку шест месеци, а се занимава со неформален бизнис, како и евидентирани

невработени лица над 6 месеци од областа на енергетиката¹ кај кои настанало откажување на договорот за вработување од деловни причини.

За реализација на секое формализирање се предвидува поддршка со неповратни средства во висина од 188,000.00 денари, од кои 185,000.00 денари во вид на директна поддршка за набавка на опрема, репроматеријали и 3,000.00 ден за регистрација на бизнисот.

Лицата кои ќе бидат опфатени со Програмата за формализирање, во рок од три години не може да се вратат во евиденцијата на невработени лица во АВРМ, сметано од денот на регистрација на бизнисот.

3. ПИЛОТ- ПОДДРШКА ЗА ДОПОЛНИТЕЛНИ ВРАБОТУВАЊА ВО ФИРМИ РЕГИСТРИРАНИ ПРЕКУ ПРОГРАМАТА САМОВРАБОТУВАЊЕ 2007 И 2008 ГОДИНА

Цел	Целта на пилот програмата е намалување на невработеноста и отворање на нови работни места преку дополнителна поддршка на регистрирани фирми преку Програмата самовработување 2007 и 2008 година.
Краток опис	Пилот програмата ќе се реализира преку обезбедување на дополнителна поддршка во вид на материјали и опрема за нови работни места
Целна група	Фирми регистрирани преку Програмата за самовработување 2007 и 2008 година
Опфат на корисници	до 50 ново - отворени работни места со лица од евиденција на невработени на АВРМ
Потребни средства	до 4,600,000.00 денари
Извори на средства	Средства по основ на поврат на ДДВ од програми имплементирани од УНДП во ОП 2009
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ УНДП ЦР АППРМ

Услови и критериуми

Поддршка ќе се обезбеди за фирма :

1. Регистрирана преку Програмата самовработување 2007 и 2008 година;
2. На денот на пријавувањето не е во стечајна постапка и ликвидација ;

¹ Поддршката на невработените лица на кои им престанал работниот однос од областа на енергетиката се во насока на реализација на Акциониот план од активностите преземени за имплементација на Меморандумот за разбирање за социјални прашања во контекст на Енергетската заедница

3. Ги има измилено сите даноци и придонеси;
4. Која има позитивни финансиски резултати искажани во годишната пресметка за 2009.

За реализација на пилот програмата се предвидува поддршка со неповратни средства во висина од 92,000.00 денари за секое ново-отворено работно место, но не повеќе од 5 работни места (максимум 460.000,00 денари).

За поддршка на оваа програма, Централниот регистар на Република Македонија треба да обезбеди ажурирани податоци за состојбата на фирмите согласно со утврдените услови.

Работодавачот кој ќе вработи лица согласно со Програмата, има обврска да ги задржи на работа најмалку 12 месеци од денот на засновањето на работен однос, во спротивно ќе треба да ги врати средствата обезбедени во вид на опрема и материјали во паричен износ сразмерно со времетраењето на вработувањето.

Сите права и обврски на инволвираните страни ќе бидат дефинирани со посебен договор.

4. ПРОГРАМА ЗА ПРОМОЦИЈА НА ПРЕТПРИЕМНИШТВОТО ПРЕКУ ПОСТОЕЧКИ БИЗНИС ИНКУБАТОРИ И ОБУКА ЗА ОДДЕЛНИ ЗАНИМАЊА И ВЕШТИНИ КОИ СЕ ДЕФИЦИТАРНИ НА ПАЗАРОТ НА ТРУД

Цел	Програмата има за цел да го поттикне претприемништвото и креирањето на работни места во малите и средни претпријатија (МСП-а) коишто се извозно ориентирани и креираат производи базирани на информатичко-комуникациска технологија (ИКТ). Со ова ќе се овозможи поголема конкурентност на пазарот на трудот на лицата опфатени со оваа програма, како и креирање на нови работни места.
Краток опис	Обуката ќе се реализира според претходно подготвена програма од YES инкубаторот во соработка со АВРМ, преку работно оспособување на невработените лица со дополнителни вештини за приоритетни дефицитарни занимања согласно со Пилот анкетата за потребите од вработување и вештини на пазарот на трудот во РМ, спроведена во 2009 год., од страна на АВРМ и УСАИД -Проектот за деловно опкружување.
Целна група	Целна група се евидентирани невработени лица на кои им престанал работниот однос по било кој основ и се најмногу 12 месеци евидентирани како невработени лица.
Опфат на корисници	30 лица
Потребни средства	307,500.00 денари

Извори на средства	УСАИД - Проект за деловно опкружување
Надлежни институции за имплементација	МТСП, АВРМ, УСАИД - Проект за деловно опкружување,

Услови и критериуми

Врз основа на резултатите од Пилот анкетата за потреба од нови работни места спроведена во 2009 година, ќе бидат организирани обуки насочени кон занимања и дејности за кои има недостиг на вештини, и тоа:

- Дизајн на производ,
- 3Д дизајн

На лицата кои ќе бидат вклучени во обуката, се очекува значително да им се зголемат можностите за вработување. На крајот од обуката, успешните кандидати ќе добијат потврда од организаторот на обуката.

Обуката ќе се реализира во период до 3 месеци, во зависност од занимањето, во Скопје, а доколку постојат услови и во други центри за вработување.

5. ПРОГРАМА ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

Во рамките на оваа програма, се предвидува обука, преквалификација или доквалификација, како и советувања на невработени лица за стекнување на знаења и вештини, со цел зголемување на нивната конкурентност на пазарот на трудот и вработување. При креирање на мерките од програмата подготовка за вработување земени се во предвид и сознанијата добиени од спроведената Анализа за потребите од вештини на пазарот на труд во Република Македонија, како и сознанијата од стручните служби на АВРМ.

Оваа програма се реализира преку следниве мерки:

- 5.1 Обука, преквалификација или доквалификација за познат работодавач
- 5.2 Обуки во работните клубови за стекнување на знаења и вештини (странски јазик и компјутери)
- 5.3 Пилот обуки во работните клубови за стекнување на специфични знаења од англиски јазик од угостителската дејност
- 5.4 Обука за одделни занимања кои се дефицитарни на пазарот на трудот
- 5.5 Пилот- Обука за стекнување вештини од областа на информатиката
- 5.6 Едукација за започнување на бизнис

5.1 Обука, преквалификација или доквалификација на невработени лица за познат работодавач

Цел	Целта на оваа мерка е на невработените лица да им се обезбеди определено ниво на знаења и вештини за работодавач, кој има утврдено определени потреби за работни места.
Краток опис	Со обука, преквалификација или доквалификација за познат работодавач, се овозможува стекнување и дополнување на знаењата на невработените лица заради нивно вработување.
Целна група	Евидентирани невработени лица
Опфат на корисници	1000 лица
Потребни средства	22,200,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ
Надлежни институции за имплементација	АВРМ

Услови и критериуми

Подготовка за вработување се врши доколку во евиденцијата за невработени нема такви профили на невработени лица. Со обука, преквалификација или доквалификација ќе се опфатат невработени лица со образование и вештини блиски на потребите на работодавачот, при што работодавачот не може да врши повеќе од една подготовка за вработување за исто лице, за исто занимање, за иста дејност.

Подготовката за вработување трае до три месеци, со обврска работодавачот да вработи најмалку 70% од вклучените лица во обуката и да не го намали бројот на вработените на неопределено време во рок од 1 година. Висината на паричната помош на невработено лице, односно работникот вклучен во подготовката изнесува 4,400.00 ден. месечно, а работодавачот кај кој се врши подготовка за вработување има право на партиципација во трошоците за изведување и спроведување на подготовка за вработување во висина од 3,000.00 ден. месечно по невработено лице.

5.2 Обуки во работните клубови за стекнување на знаења и вештини (странски јазик и компјутери)

Цел	Мерката има за цел оспособување на евидентирани невработени лица со вештини од областа на странските јазици и компјутерите, кои ќе им помогнат во подобрувањето на нивната конкурентност на пазарот на трудот.
Краток опис	Во обуката ќе бидат вклучени евидентирани невработени лица. Обуката се спроведува од страна на евидентирани невработени лица со соодветна квалификација, ангажирани со договор за вршење на услуги, со одреден надоместок. Доколку во евиденцијата на невработени лица нема соодветни лица за обучувачи за соодветната обука, како обучувач може да биде ангажирано и вработено лице.
Целна група	Евидентирани невработени лица
Опфат на корисници	1 500 лица
Потребни средства	1,500,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ
Надлежни институции за имплементација	АВРМ

Услови и критериуми:

Лицата вклучени во обуките (обучувачите и невработените лица кои се обучуваат) за времетраење на истите се водат во евиденцијата на невработени лица кои активно бараат работа и ги задржуваат правата по основа на невработеност.

5.3 Пилот обуки во работните клубови за стекнување на специфични знаења од англиски јазик во угостителската дејност

Цел	Мерката има за цел оспособување на евидентирани невработените лица од областа на англискиот јазик, кои поседуваат вештини од одделни дејности, заради подобрувањето на нивната конкурентност на пазарот на трудот. Со обуката ќе бидат опфатени заинтересирани евидентирани невработени лица со завршен III или IV степен на стручна подготовка кои сакаат да стекнат основни познавања од англискиот јазик во областа на угостителската дејност.
------------	--

Краток опис	Обуката се спроведува од страна на евидентирани невработени лица со соодветна квалификација, ангажирани со договор за вршење на услуги, со одреден надоместок. Доколку во евиденцијата на невработени лица нема соодветни лица за обучувачи за соодветната обука, како обучувач може да биде ангажирано и вработено лице.
Целна група	Евидентирани невработени лица
Опфат на корисници	100 лица
Потребни средства	100,000.00 ден
Извори на средства	Буџет на АВРМ
Надлежни институции за имплементација	МТСП, АВРМ, ЦОВ

Услови и критериуми

Лицата вклучени во обуките (обучувачите и невработените лица кои се обучуваат) за времетраење на истите се водат во евиденцијата на невработени лица кои активно бараат работа и ги задржуваат правата по основа на невработеност. Обуката ќе се реализира како пилот активност во рамките на Центарот за вработување на Град Скопје и Центарот за вработување на Охрид.

Во обуката ќе можат да се вклучат евидентирани невработени лица со завршен III или IV степен на стручна подготовка.

5.4 Обука за одделни занимања кои се дефицитарни на пазарот на трудот

Цел	Мерката има за цел обучување на невработените лица за стекнување на вештини од дефицитарни занимања, според Анализата на потребите од вештини на пазарот на трудот во РМ, заради зголемување на нивната вработливост.
Краток опис	Обуката ќе се реализира според програми за обука, одобрени од МОН, по претходно добиено позитивно стручно мислење од ЦСОО. Лицата кои успешно ќе ја завршат обуката, ќе се стекнат со право на соодветно уверение, издадено од изведувачите на обуките.
Целна група	Евидентирани невработени лица во АВРМ со слични или сродни занимања блиски до вештините кои ќе се опфатат со оваа мерка, и тоа: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Невработени лица, евидентирани во АВРМ над 6 (шест) месеци ▪ Млади лица до 27 годишна возраст, евидентирани во АВРМ најмалку 3 (три) месеци

Опфат на корисници	111 лица
Потребни средства	5,656,000.00 денари
Извори на средства	4,656,000.00 Буџет на АВРМ- Потсметка за активни програми и мерки за вработување 1,000,000.00- Буџет на МТСП кон АВРМ
Надлежни институции за имплементација	МТСП, АВРМ, МОН, ЦСОО, УНДП, ЦОВ, изведувачи на обуки.

Услови и критериуми

Обуките ќе бидат насочени кон занимања кои се дефицитарни на пазарот на трудот, врз основа на резултатите од Анализата на потребите за вештини на пазарот на трудот во Република Македонија, расположивите ресурси за организирање и извршување на обуки и потпишан Меморандум за разбирање меѓу АВРМ и ЦСОО.

Обуките ќе се спроведуваат во следниве занимања:

- електроинсталтер и електромонтер за станбени објекти
- електроинсталтер и електромонтер за индустриски објекти
- аргон заварувач
- келнер- гастронотом²
- составувач на горни делови на обувки³

На лицата кои ќе бидат вклучени во обуката за деновите на обука ќе им се обезбеди надомест за покривање на трошоците за храна и превоз во висина од 4550.00 ден месечно по лице со вклучен персонален данок на доход и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување.

Обуката ќе се реализира во период од 3 месеци. По завршување на обуката, кандидатите ќе изведуваат практична работа во реални услови кај работодавачи во траење од 1 месец.

Уверението за стручна оспособеност, невработеното лице ќе го добие по успешно полагање на испитот и доставување на потврда дека е реализирана практична работа кај работодавач.

² Обуките ќе се однесуваат и за целната група од програмата 9 (жени –жртви на семејно насилство)

³ Обуките ќе се однесуваат за целната група од програмата 9(жени –жртви на семејно насилство), за 25 лица кои се прикажани во Програмата 9

5.5 Пилот- Обука за стекнување вештини од областа на информатиката

Цел	Мерката има за цел надградба на вештините на невработените лица од областа на информатиката, заради зголемување на нивната вработливост и полесно вклучување на пазарот на трудот.
Краток опис	Обуката ќе се реализира преку лиценцирани обучувачки центри, избрани по пат на оглас, согласно со претходни критериуми утврдени од страна на Работната група. Времетраење на обуката е 2 до 4 месеци. На крајот на обуката, лицата добиваат уверение за завршена обука и полагаат завршни испити за здобивање со сертификат од посетуваните обуки
Целна група	Невработени лица, евидентирани во АВРМ над 3 (три) месеци, со минимум средно образование.
Опфат на корисници	80 лица
Потребни средства	7,380,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ- Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација	МИО, МТСП, АВРМ, изведувачи на обуки.

Услови и критериуми

Обуките ќе бидат насочени кон надградба на вештините на невработените лица од областа на информатиката и ќе се спроведуваат за следните програмски пакети:

- MCITP - Server Administrator,
- MCITP – Microsoft SQL Server Server 2008, Database Developer 2008,
- CISCO - CCNA,
- SCJP – Sun Certified Java Programmer,
- LPIC – 1 – Linux Professional Institute Certification,
- CompTIA A+ 2009 Edition
- ORACLE

Обуките ќе се реализира во Скопје, во период од 2 до 4 месеци. АВРМ ќе објави оглас и во соработка со МИО ќе изврши избор на обучувачки центри кои се задолжени за селекција на кандидатите и нивна обука. Изборот на кандидати кои ќе бидат вклучени во обуката е дел од обврската на обучувачките центри кои треба да направат претходна проверка на основните ИТ вештини и познавања на невработените лица. По завршување на обуките, лицата добиваат уверение за

посетувана обука и полагаат завршни испити за здобивање со сертификат од посетуваните обуки.

5.6 Едукација за започнување на бизнис

Цел	Целта на мерката е натамошно јакнење на капацитетите на АВРМ за едукација на невработени лица, преку обука на обучувачи и едукација на невработените лица за започнување на бизнис.
Краток опис	Мерката ќе обезбеди обука на вработените во АВРМ со различни вештини и техники за едукација на невработените лица за започнување и водење на сопствен бизнис. Невработените лица се запознаваат со основите за водење на бизнис, при што добиваат основни информации.
Целна група	<ul style="list-style-type: none"> • Вработени лица во АВРМ и • Евидентирани невработени лица
Опфат на корисници	1500 лица (1450 невработени лица и 50 од вработените во АВРМ)
Потребни средства	900,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ

Услови и критериуми

Во обуката ќе се вклучат вработени лица од центрите за вработување со цел да се стекнат со одредени знаења и вештини за советување на невработени лица кои се заинтересирани за започнување на сопствен бизнис. Обуката ќе се однесува на основите за водење на бизнис, при што ќе добијат основни информации.

6. СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА ВРАБОТУВАЊЕ

Програмата за субвенционирање на вработувањето ќе се реализира преку следниве мерки:

6.1 Субвенционирање на вработување на деца без родители

6.2 Субвенционирање на вработување на инвалидни лица

6.3 Субвенционирање на вработување на самохрани родители, самохрани родители со 3 или повеќе деца, млади самохрани родители до 27 годишна возраст, брачни парови со 3 или повеќе деца и родители на деца со посебни потреби

6.4 Субвенционирање на вработување на постари лица (од 55 до 64 години)

6.5 Субвенционирање на вработување на млади лица до 27 годишна возраст и невработени лица на кои работниот однос им престанал по основа на стечај, ликвидација или технолошки вишок и жртви на семејно насилство.

6.1 Субвенционирање на вработување на деца без родители

Цел	Цел на оваа мерка е да обезбеди финансиска поддршка на децата без родители за нивно вклучување на пазарот на трудот по престанување на нивното згрижување во институции или згрижувачки семејства.
Краток опис	Ќе се обезбеди финансиска поддршка заради вработување на евидентирани невработени лица кои имаат статус на деца без родители по престанување на нивното згрижување во институции или згрижувачки семејства.
Целна група	Евидентирани невработени лица кои имаат статус на деца без родители, по напуштање на установите за социјално згрижување или згрижувачки семејства.
Опфат на корисници	15
Потребни средства	2,025,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ ЦСР

Услови и критериуми

За поддршка за вработување на деца без родители се предвидува субвенционирање на вработување преку финансиска поддршка за секое вработено лице за плата во износ од 22,500,00 денари месечно за период од 6

месеци, со обврска на работодавачот овие лица да ги задржи на работа најмалку уште 12 месеци (вкупно 18 месеци). Финансиските средства ќе бидат трансферирани на сметка на работодавачот со обврска истиот да пресметува и исплатува плата (нето плата и законски пропишани придонеси за социјално осигурување и персонален данок на доход) најмалку во износ на обезбедените средства. Работодавачот е должен да доставува месечни извешти за исплата на плати за лицата за кои прима субвенции

6.2 Субвенционирање на вработување на инвалидни лица

Цел	Субвенционирањето на вработувањето на инвалидните лица се врши со цел социјализација на оваа категорија на невработени лица и нивно интегрирање на пазарот на трудот.
Краток опис	Субвенцијата ќе се врши согласно со Законот за вработување на инвалидни лица.
Целна група	Инвалидни лица согласно со Законот за вработување на инвалидни лица
Опфат на корисници	200 лица
Потребни средства	166,400,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ- Потсметка за финансирање на инвалидни лица
Надлежни институции за имплементација	АВРМ

Услови и критериуми

АВРМ ќе ги преземе сите редовни активности за субвенционирање на вработување на инвалидни лица, согласно со Законот за вработување на инвалидни лица и Правилникот за критериуми и начинот на доделување на неповратни средства од Посебниот фонд за подобрување на условите за вработување и работење на инвалидни лица. Работодавачот е должен да доставува месечни извештаи за исплата на плати за лицата за кои прима субвенции.

6.3 Субвенционирање на вработување на самохрани родители, брачни парови со 3 или повеќе деца и родители на деца со посебни потреби

Цел	Вклучување на пазарот на трудот на самохраните родители, самохрани родители со 3 или повеќе деца, млади самохрани родители до 27 годишна возраст, брачни парови со 3 или повеќе деца и родители на деца со посебни потреби, за подобрување на нивната економско-социјална положба, како и водење на популациона политика со цел зголемување на наталитетот согласно Стратегијата за демографски развој 2008-2015 година.
Краток опис	Со оваа мерка ќе се обезбеди поддршка на самохраните родители, самохрани родители со 3 или повеќе деца, млади самохрани родители до 27 годишна возраст, брачни парови со 3 или повеќе деца и родители на деца со посебни потреби, за нивно полесно вклучување на пазарот на трудот.
Целна група	Евидентирани невработени лица, кои се: самохрани родители, самохрани родители со 3 или повеќе деца, млади самохрани родители до 27 годишна возраст, брачни парови со 3 или повеќе деца, и родители на деца со посебни потреби.
Опфат на корисници	вкупно 100 лица
Потребни средства	9,600,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација:	МТСП АВРМ ЦСР

Услови и критериуми

За поддршка за вработување на самохрани родители, самохрани родители со 3 или повеќе деца, млади самохрани родители до 27 годишна возраст, брачни парови со 3 или повеќе деца и родители на деца со посебни потреби, се предвидува субвенционирање на вработување преку финансиска поддршка за плати во износ од 16.000 денари месечно за период од 6 месеци, со обврска на работодавачот овие лица да ги задржи на работа најмалку уште 12 месеци (вкупно 18 месеци).

Финансиските средства ќе бидат трансферирани на сметка на работодавачот, со обврска истиот да пресметува и исплатува плата (нето плата и законски пропишани придонеси за социјално осигурување и персонален данок на доход), најмалку во износ на обезбедените средства. Работодавачот е должен да доставува месечни извештаи за исплата на плати за лицата за кои прима субвенции.

6.4 Субвенционирање на вработување на постари лица (од 55 до 64 години)

Цел	Реинтеграција на постарите невработени лица заради вклучување на пазарот на трудот и подобрување на нивната економско-социјална положба.
Краток опис	Ќе се обезбеди финансиска поддршка заради вработување на постарите невработени лица.
Целна група	Евидентирани невработени лица на возраст од 55 до 64 години
Опфат на корисници	285 лица
Потребни средства	27,,360,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ

Услови и критериуми

За вработување на постари лица од 55 до 64 години се предвидува субвенционирање на вработување преку финансиска поддршка за плати во износ од 16.000 денари месечно за период од 6 месеци, со тоа што работодавачот ќе биде обврзан овие лица да ги задржи на работа најмалку уште 12 месеци (вкупно 18). Финансиските средства ќе бидат трансферирани на сметка на работодавачот, со обврска истиот да пресметува и исплатува плата (нето плата и законски пропишани придонеси за социјално осигурување и персонален данок на доход) најмалку во износ на обезбедените средства. Работодавачот е должен да доставува месечни извештаи за исплата на плати за лицата за кои прима субвенции.

6.5 Субвенционирање на вработување на млади лица до 27 годишна возраст и лица на кои работниот однос им престанал по основа на стечај, ликвидација или технолошки вишок и жртви на семејно насилство

Цел	Поттикнување на вработување на млади невработени лица до 27 годишна возраст, лица на кои им престанал работниот однос по основа на стечај, ликвидација или технолошки вишок и жртви на семејно насилство заради нивно интегрирање на пазарот на трудот и подобрување на нивната економска и социјална положба.
Краток опис	Ќе се обезбеди финансиска поддршка заради вработување на невработени лица до 27 годишна возраст и лица на кои работниот однос им престанал по основа на стечај, ликвидација или технолошки вишок, како и невработени лица жртви на семејно насилство.
Целна група	Евидентирани невработени лица до 27 години, и лица на кои работниот однос им престанал по основа на стечај, ликвидација или технолошки вишок, како и невработени лица жртви на семејно насилство.
Опфат на корисници	641 лица (591 лица во 2010 година + 50 лица од 2008 година)
Потребни средства	59,236,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ-Потсметка за активни програми и мерки за вработување (45.696.000,00 ден) Буџет на АВРМ (11,040,000.00 ден) Буџет на МТСП кон Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија (2.500.000,00 ден)
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ

Услови и критериуми

Невработено лице до 27 годишна возраст и невработени лица на кои работниот однос им престанал по основа на стечај, ликвидација или технолошки вишок, како и на евидентирани невработени лица жртви на семејно насилство, ќе им се обезбеди финансиска поддршка во износ од 16,000.00 ден месечно во период од 6 месеци, со тоа што работодавачот ќе биде обврзан овие лица да ги задржи на работа најмалку уште 12 месеци (вкупно 18). Финансиските средства ќе бидат трансферирани на сметка на работодавачот со обврска истиот да пресметува и исплатува плата и законски пропишани придонеси за социјално осигурување и персонален данок на доход, најмалку во износ на обезбедените средства.

Работодавачот е должен да доставува месечни извештаи за исплата на плати за лицата за кои прима субвенции .

Статусот жртви на семејно насилство се потврдува од страна на Центарот за социјална работа.

Напомена: Поради создадени обврски со Оперативниот план за активни програми и мерки за вработување за 2008 година за мерката 5.5 за ослободување од плаќање на придонес за здравствено осигурување во првите 18 месеци за вработување на млади невработени лица до 27 годишна возраст и невработени лица на кои работниот однос им престанал по основа на стечај во претпријатијата со доминантна сопственост на државата над 50%, според пресметките на Фондот за здравствено осигурување на Македонија за 2009 година, треба да се обезбедат 2.500.000,00 денари.

7. ПРОГРАМА ЗА ПРАКТИКАНТСТВО

Цел	Целта на оваа програма е да се обезбеди превентивно делување за млади невработени лица на кои ќе им се овозможи подготвени да се вклучат на пазарот на трудот.
Краток опис	Финансиска поддршка ќе се обезбеди за евидентирани невработени лица до 27-годишна возраст со цел истите да се стекнат со одредени практични знаења и вештини.
Целна група	Евидентирани невработени млади лица до 27 годишна возраст
Опфат на корисници	150 лица до 27 годишна возраст
Потребни средства	2, 250,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ- Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација	МТСП, АВРМ, работодавачи

Услови и критериуми

Со оваа програма се планира да бидат опфатени млади невработени лица до 27 годишна возраст кои имаат завршено најмалку средно образование, преку нивно вклучување во програми за практиканство (стажирање) за период од три месеци, заради нивно полесно вработување. За спроведување на оваа програма, потребни се 5,000.00 денари по лице месечно со вклучен персонален данок на доход и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално

заболување.. Програмата практиканство за невработени млади лица до 27 годишна возраст ќе се спроведува во Скопје.

8. АНКЕТА ЗА СЛОБОДНИ РАБОТНИ МЕСТА

Цел	Обезбедување на фреквентни информации за потребите од работна сила на пазарот на трудот
Краток опис	Невработени лица во определен временски период ќе бидат ангажирани за телефонско анкетирање на работодавачи за потребите од работна сила преку “мини колцентар“
Целна група	Евидентирани невработени лица од листа на евиденција со средно и високо образование
Опфат на корисници	60 невработени лица
Потребни средства	300,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ- Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација	МТСП, АВРМ

Услови и критериуми

Со мерката се планира да бидат ангажирани евидентирани невработени лица со средно и високо образование кои врз основа на претходно подготвен прашалник преку “миникол центар“ ќе анкетираат работодавачи за нивните потреби од работна сила. Со оваа мерка се планира да се опфатат повеќе од 1000 работодавачи во Скопје. За спроведување на оваа мерка, потребни се 5.000 денари за лице месечно , со вклучен персонален данок на доход.

9. ЕКОНОМСКО ЈАКНЕЊЕ НА ЖЕНИ – ЖРТВИ НА СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО

Цел	Обезбедување на реинтеграција на жени- жртви на семејно насилство на пазарот на трудот ⁴ .
Краток опис	На жени- жртви на семејно насилство ќе им се обезбеди финансиска поддршка за субвенционирање, самовработување, обука и преквалификација.

⁴ Програма за економско јакнење за жртви на семејно насилство во 2011 година, ќе се прошири на национално ниво.

Целна група	Невработени жени-жртви на семејно насилство во 5 општини во РМ (Град Скопје, Тетово, Куманово, Битола и Кавадарци)
Опфат на корисници	125 (50 субвенционирање; 50 самовработување; 25 обука и преквалификација)
Потребни средства	17,468,850.00 денари
Извори на средства	УНДП
Надлежни институции за имплементација	УНДП, МТСП, МОН, ЦСОО, АВРМ, ЦСР и СОУ “Перо Наков“- Куманово

Услови и критериуми

Со програмата се планира да се опфатат евидентирани невработени жени- жртви на семејно насилство. Истите треба да бидат евидентирани во ЦСР, со статус на жена- жртва на семејно насилство, како корисник на социјални услуги, утврден со наод и мислење на стручен тим во рамките на ЦСР. За реализација на оваа програма ќе важат услови и критериуми кои се веќе утврдени во рамките на постоечките програми во ОП 2010.(програма 1, програма 5 - мерка 5.4 и програма 6).

10. ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА НА РОМИ

Цел	Мерката има за цел обучување на евидентирани невработени лица Роми за стекнување на вештини за работа со гипс и гипсени производи, заради зголемување на нивната вработливост.
Краток опис	Обуката ќе се реализира според образовани програми за обука, одобрена од МОН, по претходно добиено позитивно стручно мислење од ЦСОО. Лицата кои успешно ќе ја завршат обуката ќе се стекнат со право на соодветно уверение, издадено од изведувачи на обуки.
Целна група	Евидентирани невработени лица Роми
Опфат на корисници	50

Потребни средства	3,060,000.00 денари
Извори на средства	Буџет на МТСП (2,000,000.00) Буџет на МТСП кон Буџет на АВРМ (1,060,000.00)
Надлежни институции за имплементација	МТСП, АВРМ, ЦСОО МОН УНДП и СГГУГС „Здравко Цветковски“- Скопје СОТУ „ Гостивар“- Гостивар

Услови и критериуми

Обуките ќе бидат насочени за стекнување на вештини за работа со гипс и гипсени производи, заради зголемување на вработливост на евидентирани невработени лица Роми.

Обуката ќе се реализира во следниве средни стручни училишта:

- СГГУГС „Здравко Цветковски“- Скопје
- СОТУ „ Гостивар“- Гостивар

На лицата кои ќе бидат вклучени во обуката за деновите на обука ќе им се обезбеди надомест за покривање на трошоците за храна и превоз во висина од 4550.00 ден месечно по лице со вклучен персонален данок на доход и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување,

Обуката ќе се реализира во период од 3 месеци. По завршување на обуката, кандидатите ќе изведуваат практична работа во реални услови кај работодавачи во траење од 1 месец, за што на работодавачот ќе му се исплати надомест во износ од 3000.00 ден по лице (со вклучен персонален данок) за покривање на материјалните трошоци.

Уверението за стручна оспособеност за гипсер- монтер, невработеното лице ќе го добие по успешно полагање на испитот и доставување на потврда дека е реализирана практична работа кај работодавач.

III. СЛЕДЕЊЕ НА ОПЕРАТИВНИОТ ПЛАН

Следењето ќе се одвива на две нивоа:

1. Секојдневно следење на активностите ќе се врши на ниво на центри за вработување и АВРМ во координација со УНДП, во програмите/ мерките во чијашто реализација УНДП учествува. Информациите ќе им бидат достапни на сите засегнати субјекти.

2. АВРМ и УНДП ќе поднесуваат извештаи до националниот координатор, националниот директор и надзорниот одбор, на месечна и квартална основа. Финален извештај ќе се изготви на крајот од годината за секоја програма/мерка, вклучувајќи нејзина анализа и предлози за можни измени и дополнувања за наредната година.

IV. ПРОМОЦИЈА НА ОПЕРАТИВНИОТ ПЛАН

Со цел да се обезбеди транспарентност во процесот на имплементирањето на програмите и мерките од Оперативниот план, особено внимание ќе се обрне на промовирање на програмите и активните мерки за вработување. Промовирањето на мерките и транспарентноста со јавните повици, ќе придонесат сите невработени лица да бидат навремено информирани за можноста да се вклучат во одделна програма/ мерка.

Промоцијата ќе се изведува преку сите медиуми, како и со пропаганден материјал пред, за време на имплементација и по завршување на програмата/ мерката.

V. ФИНАНСИСКА РАМКА

За имплементацијата на Оперативниот план за активни програми и мерки, потребни се 526,843,350.00 денари (прилог: Преглед бр.1 и Преглед бр.2)⁵. Во Буџетот на МТСП за 2010 година, се планирани 201,060,000.00 денари од кои 1,060,000.00 денари се од Програмата 43 – Поддршка за имплементација на Декадата и Стратегијата на Ромите, во Буџетот на Агенцијата за вработување на РМ 303,407,000.00 денари; од поврат на ДДВ од 2009 година преку УНДП 4,600,000.00 денари; УНДП за Економско јакнење на жени- жртви на семејно насилство 17,468,850.00 ден; УСАИД- Проект за деловно опкружување 307,500.00 денари.

⁵Средствата ќе се зголемат доколку се обезбедат дополнителни средства преку Инструментот за претпристапна помош (ИПА) - компонента IV

Преглед за видот на програми и мерки и потребни средства бр.1

	Програми и мерки	Опфат	Потребни средства
1	Програма за самовработување	700	147,500,000.00
2	Програма за формализирање на постојни бизниси	250	47,000,000.00
3	Пилот програма - Поддршка за дополнително вработување во постоечки фирми регистрирани преку Самовработување 2007 и 2008 година	до 50	до 4,600,000.00
4.	Промоција на претприемништвото преку постоечките бизнис инкубатори и обука за одделни занимања и вештини кои се дефицитарни на пазарот на труд	30	307,500.00
5	Програма за подготовка за вработување	4291	37,736,000.00
6	Програма за субвенционирање на вработување	1241	264,621,000.00
7	Програма за практиканство	150	2,250,000.00
8	Анкета за слободни работни места	60	300,000.00
9	Економско јакнење на жени- жртви на семејно насилство	125	17,468,850.00
10	Програма за поддршка за вработување на Роми	50	3,060,000.00
	Јавни огласи и соопштенија		2,000,000.00
	Вкупно	6947	526,843,350.00

Преглед за извори на средства за реализација на програмите бр2

	Извори на финансирање	Износ во денари
1	Буџет на МТСП	201,060,000.00
2	Буџет на АВРМ	63,100,000.00
3	Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување	71,907,000.00
4	Буџет на АВРМ – потсметка Посебен фонд	166,400,000.00
5	АВРМ- Јавни огласи и соопштенија	2,000,000.00
6	УСАИД- Проект за деловно опкружување	307,500.00
7	Поврат на ДДВ од програми имплементирани од УНДП во ОП 2009	4,600,000.00
8	УНДП - Економско јакнење на жени- жртви на семејно насилство	17,468,850.00
	Вкупно	526,843,350.00

VI. АНЕКСИ

АНЕКС број 1

1. Програма за самовработување

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Оперативни упатства	МТСП, УНДП, АВРМ, АППРМ	јануари/февруари 2010
2	Зајакнување на капацитетите на Центри за вработување (30) и РИЦ(8)	УНДП	февруари 2010
3	Распишување на јавен оглас и прием на апликации	АВРМ-центри за вработување	февруари/март 2010
4	Селекција на пријавените кандидатите	АВРМ	март 2010
5	Обука за планирање и управување со бизнис	УНДП, АВРМ, АППРМ	април/мај 2010
6	Поддршка при подготовка на бизнис план	АППРМ, УНДП	Во три фази мај-август 2010
7	Избор на најдобрите бизнис планови	АППРМ, УНДП Банкарски експерти	Во три фази јуни-септември 2010
8	Поддршка за регистрација на најдобри бизнис планови	УНДП, АППРМ, АВРМ, ЦР и Занаемствена комора на Град Скопје	Во три фази јуни-септември 2010
9	Потпишување на договор со корисникот	УНДП, АВРМ- Центар за вработување, корисникот	Во три фази јули-септември 2010
10	Обезбедување на грант за набавка на опрема и материјали за започнување на бизнисот	УНДП	Во три фази август-декември 2010

Опис на активностите

1. Оперативни упатства

Изготвувањето на оперативни упатства ќе вклучува: администрација на мерката, целни групи, основни упатства(работен план) , проектен циклус и проектна документација.

2. Зајакнување на капацитетите на центрите за вработување (30) и РИЦ-ови (8)

Организирање на обука за РИЦ-ови и вработените од центрите за вработување кои директно се вклучени во реализација на предвидените активности.

3. Распишување на јавен оглас и прием на апликации

Објавување на јавен оглас до заинтересирани кандидати за аплицирање во Програмата; организирање на ТВ презентации за промоција на Програмата од страна на сите инволвирани институции. РИЦ ќе обезбеди дополнително информирање и поддршка на невработени Роми.

4. Селекција од пријавените кандидатите

Информирање на кандидатите за основните услови за учество во Програмата; прием на апликации и потпишување изјава за согласност за вклучување во натамошните активности, изготвување на прво самооценување со поддршка на вработените во центрите за вработување и избор од пријавените кандидати според утврдените критериуми.

5. Обука за планирање и управување со бизнис

Дводневна обука за развивање на бизнис идеи за заинтересираните учесници, за основни претприемнички вештини; водење на мал бизнис; законски услови и обврски за започнување и водење на бизнисот, советување за избор на облик на регистрација во работните клубови во рамките на центрите за вработување и советување за избор на форма за регистрација. По спроведување на обуката ќе се изврши рангирање на изработените бизнис идеи според претходно утврдените критериуми.

6. Поддршка при подготовка на бизнис план

Избраните учесници по завршување на обуката за планирање и управување со бизнис, добиваат ваучер и можност за избор на консултанти од базата на АППРМ, кои ќе им помогнат да го изработат бизнис планот.

7. Избор на најдобрите бизнис планови

Експерти од избрани банки (независна комисија) ќе ги анализираат бизнис плановите и ќе ги рангираат најдобрите планови од 750 корисници врз основа на усвоените критериуми.

8. Поддршка за регистрација на најдобри бизнис планови

Избраните учесници регистрираат бизниси и се вработуваат (M1/M2)

9. Потпишување на договор со корисникот

Потпишување на договори на АВРМ и УНДП со регистрираната фирма за покривање на трошоците за набавка на опрема и материјали.

10. Обезбедување на грант за набавка на опрема и материјали за започнување на бизнисот

УНДП врши исплата на средствата за набавка на опрема и материјали согласно со бизнис планот на селектирани кандидати, на жиро- сметките на добавувачите. Набавките ќе се вршат според спецификацијата од изработениот бизнис план, кој е составен дел на договорот. Во оваа активност УНДП со АВРМ- центар за вработување треба да определи лица кои активно ќе го следат процесот на набавката, испораката на опремата, како и активно следење на користењето на опремата од страна на УНДП за времетраење на проектот. Следењето на состојбата со статусот на регистрираните фирми, согласно со оваа програма во период од три години го врши АВРМ, АППРМ во соработка со ЦР.

2. ПРОГРАМА ЗА ФОРМАЛИЗИРАЊЕ НА ПОСТОЈНИ БИЗНИСИ

Активностите од програмата 1 се однесуваат и на оваа програма освен активностата 2, 5 и 7, а 6 се менува и гласи: "Изработка- пополнување на образец за мини бизнис план", во кој треба да се опише целокупниот бизнис во сите негови фази и со потребни показатели.

3. ПИЛОТ- ПОДДРШКА ЗА ДОПОЛНИТЕЛНИ ВРАБОТУВАЊА ВО ФИРМИ РЕГИСТРИРАНИ ПРЕКУ ПРОГРАМАТА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ 2007 И 2008 ГОДИНА

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Оперативни упатства	МТСП, УНДП, АВРМ, АППРМ	јануари/февруари 2010
2	Распишување на јавен оглас, прием на апликации/барање за доделување на неповратни средства	АВРМ	февруари/март 2010
3	Селекција на пријавените фирми	УНДП, АППРМ, АВРМ	март/април 2010
4	Посредување меѓу фирми и невработени лица и нивно вработување	АВРМ	април/мај 2010
5	Потпишување на договор со АВРМ и работодавачот	АВРМ	април/мај 2010
6	Потпишување на договор за набавка на опрема и материјали	УНДП, АВРМ- Центар за вработување и работодавачот	мај/јуни 2010
7	Обезбедување на грант за набавка на опрема и материјали	УНДП	јуни/октомври 2010

Опис на активностите

1. *Оперативни упатства*

Изготвувањето на оперативни упатства ќе вклучува: администрација на мерката, целни групи, основни упатства(работен план) , проектен циклус и проектна документација.

2. *Распишување на јавен оглас за прием на апликации/барања за доделување на неповратни средства*

Објавување на јавен оглас до заинтересирани фирми регистрирани преку програмата самовработување 2007 и 2008 година за аплицирање во Програмата; организирање на ТВ презентации за промоција на Програмата од страна на сите инволвирани институции.

Прием на апликации/барања за доделување на неповратни средства во вид на опрема и материјали, и потпишување изјава за согласност за вклучување во натамошните активности .

3. *Селекција од пријавените фирми*

Информирање на фирмите за основните услови за учество во Програмата; селекција на фирми според утврдените критериуми и информирање на одобрените.

4. *Посредување меѓу фирми и невработени лица и нивно вработување*

Врз основа на доставени барања од страна на работодавачи, центрите за вработување посредуваат помеѓу работодавачите и невработените лица од евиденцијата на невработени лица, нивно вработување и слкучување на договор за вработување.

5. *Потпишување на договор со АВРМ и работодавачот*

Склучување на договор помеѓу, АВРМ- Центар за вработување, и работодавачите во кој се дефинираат правата и обврските.

6. *Потпишување на договор за набавка на опрема и материјали*

Склучување на трипартитен договор помеѓу УНДП, АВРМ- Центар за вработување и работодавачите во кои се дефинираат правата и обврските.

7. *Обезбедување на грант за набавка на опрема и материјали*

УНДП врши исплата на средствата за набавка на опрема и материјали согласно со апликацијата на селектирани фирми, на жиро-сметките на добавувачите. Во оваа активност, УНДП со АВРМ - центар за вработување треба да определи лица кои активно ќе го следат процесот на набавката, испораката на опремата, како и активно следење на

користењето на опремата од страна на УНДП за времетраење на проектот.

4. ПРОМОЦИЈА НА ПРЕТПРИЕМНИШТВОТО ПРЕКУ ПОСТОЕЧКИТЕ БИЗНИС ИНКУБАТОРИ И ОБУКА ЗА ОДДЕЛНИ ЗАНИМАЊА И ВЕШТИНИ КОИ СЕ ДЕФИЦИТАРНИ НА ПАЗАРОТ НА ТРУДОТ

	Активност	Надлежна институција	Период реализација на
1	Потпишување на меморандум за соработка помеѓу АВРМ и УСАИД Проект за деловно опкружување	АВРМ и УСАИД - Проект за деловно опкружување	февруари 2010
2	Избор на изведувачи на обука	УСАИД- Проект за деловно опкружување	февруари 2010
3	Подготовка на наставни планови и програми од страна на понудувачите на обука	УСАИД- Проект за деловно опкружување	февруари - март 2010
4	Објавување на јавен оглас за невработени лица кои се заинтересирани своите знаења да ги дополнат со вештини согласно со наведената програма	АВРМ	април 2010
5	Подготовка на критериуми за избор на пријавени кандидати на оглас	УСАИД - Проект за деловно опкружување	април – мај 2010
6	Договор помеѓу УСАИД и установите кои ќе ја вршат обуката	УСАИД- Проект за деловно опкружување	мај 2010
7	Реализација на обуката и подготовка на месечни извештаи од страна на изведувачите на обуките за редовноста на невработените лица опфатени со обуката и доставување на истите	УСАИД - Проект за деловно опкружување	мај - август 2010
8	Следење на текот на обуката	УСАИД- Проект за деловно опкружување	мај - август 2010
9	Проверување на стекнатите знаења	УСАИД - Проект за деловно опкружување	август – септември 2010
10	Издавање на потврда за завршена обука	УСАИД - Проект за деловно опкружување и изведувачите на обука	септември - октомври 2010

Опис на активностите

1. Потпишување на меморандум за соработка помеѓу АВРМ и УСАИД-Проект за деловно опкружување

АВРМ и УСАИД- Проект за деловно опкружување потпишуваат меморандум за соработка.

2. Избор на изведувачи на обука

УСАИД- Проект за деловно опкружување врши избор на изведувачи на обука врз основа на претходно подготвени критериуми за селекција.

3. Подготовка на наставни планови и програми од страна на понудувачите на обука

Селектираните изведувачи на обука подготвуваат наставни планови и програми за обука, кои претходно се одобруваат од страна на УСАИД-Проект за деловно опкружување.

4. Објавување на јавен оглас за невработени лица кои се заинтересирани своите знаења да ги надополнат со вештини, согласно со наведената програма.

Јавниот оглас за невработени лица кои се заинтересирани своите знаења да ги надополнат со вештини согласно со наведената програма ќе биде објавен на официјалната web страна на АВРМ.

5. Подготовка на критериуми за избор на пријавени кандидати на огласот

Критериумите за избор на пријавени кандидати на огласот ќе ги подготви УСАИД- Проект за деловно опкружување.

6. Договор помеѓу УСАИД и установите кои ќе ја вршат обуката

УСАИД- Проект за деловно опкружување склучува договор со избраните установи кои ќе ја спроведуваат обуката..

7. Реализација на обуката и подготовка на месечни извештаи од страна на изведувачите на обуките за редовноста на невработените лица опфатени со обуката и доставување на истите

За време на реализацијата на обуката УСАИД- Проект за деловно опкружување доставува редовни месечни извештаи до МТСП и АВРМ.

8. Следење на текот на обуката

Следењето на текот на реализација на обуката е од страна на УСАИД-Проект за деловно опкружување, при што се доставуваат редовни извештаи до МТСП и АВРМ.

9. Проверување на стекнатите знаења

Изведувачот на обуката врши проверка на стекнатите знаења и доставува извештај до УСАИД-Проект за деловно опкружување, кој се проследува до МТСП и АВРМ.

10. Издавање на потврда за завршена обука

На сите учесници во обуката ќе им се издаде потврда за завршена обука од страна на УСАИД-Проект за деловно опкружување.

5. ПРОГРАМА ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

5.1 Обука, преквалификација или доквалификација за познат работодавач

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Доставување на барање и програма за подготовка за вработување од страна на работодавачи	работодавач	Континуирано во текот на целата година
2	Објава на потреба за обука, преквалификација или доквалификација	АВРМ преку центрите за вработување	Континуирано во текот на целата година
3	Известување до работодавачот со предлог листа на лица за подготовка за вработување	АВРМ преку центрите за вработување	Континуирано во текот на целата година
4	Утврдување на конечна листа	работодавач	во рок од 10 дена по известувањето
5	Потпишување на договор со работодавачот и со лицето вклучено во подготовката за вработување	АВРМ работодавачот и лицето вклучено во обуката	Континуирано во текот на целата година
6	Реализација на подготовка за вработување	работодавач	Континуирано во текот на целата година
7	Засновање на работен однос	работодавачот и невработеното лице	Континуирано во текот на целата година
8	Исплата на средствата за поддршка на мерката	АВРМ преку центрите за вработување	Континуирано во текот на целата година

Опис на активностите

1. Доставување на барања за подготовка за вработување од страна на работодавачи

По извршеното огласување за потребата од работници од страна на работодавачот, доколку не се обезбедат работници, центарот за вработување врши пребарување по досиејата во евиденцијата на невработените лица заради изнаоѓање на лица со соодветно занимање. Доколку во евиденцијата на невработени лица нема такви профили на невработени лица, центарот за вработување на работодавачот му нуди обезбедување на работник по пат на обука, преквалификација или доквалификација. Работодавачот поднесува барање за подготовка за вработување до центарот за вработување.

Центарот го доставува барањето до Централната служба во АВРМ на одобрување и го информира работодавачот за исходот.

2. Објава на потреба за обука, преквалификација или доквалификација

Центрите за вработување објавуваат потреба за обука, преквалификација или доквалификација со критериумите кои треба да ги исполнат невработените лица и ги известуваат заинтересираните лица. Критериумите кои треба да ги исполнуваат невработените ги дефинира работодавачот.

3. Известување до работодавачот со предлог листа на лица за подготовка за вработување

Центрите доставуваат предлог листа на невработени лица до работодавачот и ги упатуваат лицата кај работодавачот.

4. Утврдување на конечна листа

Работодавачот врши избор на кандидати според утврдените критериуми и утврдува листа на невработени лица кои ќе се вклучат во подготовка за вработување.

5. Потпишување на договор со работодавачот и лицето вклучено во подготовка за вработување

АВРМ- центарот за вработување потпишува договор со работодавачот за бројот на лица од утврдената листа, како и посебен договор со лицата вклучени во програмата.

6. Реализација на подготовката за вработување

Подготовката за вработување ја организира работодавачот и истата се врши во просториите на работодавачот.

7. Засновање на работен однос

По подготовката за вработување, работодавачот заснова работен однос со најмалку 70% од вкупно вклучените лица.

8. Исплата на средствата за поддршка на мерката

ABPM редовно ги исплаќа средствата за подготовката за вработување на месечна основа.

5.2 Обуки во работни клубови за стекнување на знаења и вештини за познавање на странски јазик и компјутери

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Објавување на оглас за заинтересирани невработени лица	Центрите за вработување	Според планот за обуки подготвен од ABPM
2	Избор на обучувачи од евиденцијата на невработени лица и склучување на договор за вршење на услуги	Центрите за вработување	Според планот за обуки подготвен од ABPM
3	Дефинирање на групите и организирање на обуката	Центрите за вработување	Според планот за обуки подготвен од ABPM
4	Исплата на обучувачите	ABPM преку центрите за вработување	Континуирано во текот на активноста

Опис на активностите

1. Објавување на оглас за заинтересирани лица

Центрите за вработување објавуваат оглас за заинтересирани евидентирани невработени лица, за посета на обуките, според планот за обуки подготвен од страна на ABPM.

2. Избор на обучувачи од листата на евидентирани невработени лица

Центрите за вработување вршат избор на обучувачи со потребна квалификација од евиденцијата на невработени лица и со избраните лица склучуваат договор за вршење на обуката.

3. Дефинирање на групите и организирање на обуката

Центрите за вработување подготвуваат план за обуки и го организираат неговото спроведување во просториите на работните клубови.

4. Исплата на обучувачите

ABPM врши редовна исплата на обучувачите согласно условите предвидени во договорот.

5.3 Пилот обуки во работните клубови за стекнување на специфични знаења од англиски јазик за угостителска дејност

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Потпишување на Меморандум за соработка помеѓу ABPM и ЦОВ	ABPM и ЦОВ	февруари 2010
2	Подготовка на образовна програма за обука	ЦОВ	февруари/ март 2010
3	Формирање на Работна група и објавување на јавен оглас за заинтересирани евидентирани невработени лица	ABPM	март/ април 2010
4	Изработка на критериуми за селекција на заинтересирани кандидати и спроведување на селекцијата од страна на Работна група	Работна група составена од МТСП, ABPM и ЦОВ	април 2010
5	Избор на обучувачи од евиденцијата на невработени лица и склучување на договор за вршење на услуги	ABPM/ Центар за вработување на Град Скопје и Центар за вработување на Охрид	април 2010
6	Дефинирање на групите и организирање на обуката	Работна група во соработка со ABPM/ Центар за вработување на Град Скопје и Центар за вработување на Охрид	април 2010
7	Реализација на обуката	ABPM/ Центар за вработување на Град Скопје и Центар за вработување на Охрид	мај- јуни 2010
8	Исплата на обучувачите	ABPM преку Центар за вработување на Град Скопје и Центар за вработување на Охрид	Континуирано во текот на активноста

Опис на активностите

1. Потпишување на Меморандум за соработка помеѓу АВРМ и ЦОВ

АВРМ и ЦОВ потпишуваат Меморандум за соработка.

2. Подготовка на образовна програма за обука

ЦОВ изработува образовна програма, која се доставува до АВРМ, со цел спроведување на обука согласно со истата.

3. Формирање на Работна група и објавување на јавен оглас за заинтересирани евидентирани невработени лица

За реализацијата на оваа пилот мерка се формира Работна група од претставници на МТСП, АВРМ и ЦОВ. АВРМ објавува јавен оглас за заинтересирани евидентирани невработени лица, за посета на обуките, според планот изработен од страна на Работната група.

4. Изработка на критериуми за селекција на заинтересирани кандидати и спроведување на селекцијата од страна на Работна група.

Работната група ги подготвува критериумите за селекција на пријавените кандидати. Исто така, членовите на оваа Работна група ја спроведуваат селекцијата врз претходно утврдените критериуми.

5. Избор на обучувачи од листата на евидентирани невработени лица

Центарот за вработување на Град Скопје и Центарот за вработување на Охрид вршат избор на обучувачи со потребна квалификација од евиденцијата на невработени лица и со избраните лица склучуваат договор за вршење на обуката во кој се утврдуваат правата и обврските.

6. Дефинирање на групите и организирање на обуката

Работната група составува план за обуки. Центарот за вработување на Град Скопје и Центарот за вработување на Охрид го организираат нивното спроведување во просториите на Центарот за вработување.

7. Реализација на обуката

Обуката ќе се реализира во Центарот за вработување на Град Скопје и Центарот за вработување на Охрид, согласно со образованата програма подготвена од ЦОВ.

8. Исплата на обучувачите

АВРМ/ Центарот за вработување на Град Скопје и Центарот за вработување на Охрид вршат исплата на обучувачите според договорот.

5.4 Обуки за одделни занимања кои се дефицитарни на пазарот на трудот

1	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Оперативни упатства	МТСП, МОН, ЦСОО, ЦОВ, УНДП, АВРМ	јануари/февруари 2010
2	Номинирање на членови на Техничка работна група	МТСП, МОН, ЦСОО, ЦОВ, УНДП, АВРМ, Стопанска комора на РМ	февруари 2010
3	Потпишување на Меморандум за соработка помеѓу АВРМ и ЦСОО	АВРМ и ЦСОО	февруари 2010
4	Доставување на барање за интерес за учество во активностите предвидени со мерката до понудувачите на обука	МОН	март 2010
5	Подготовка на програми за обука според моделот на програми за обука, изработен од ЦСОО	Понудувачи на обука	април 2010
6	Давање на стручно мислење од страна на ЦСОО за понудените програми за обука од понудувачите на обуки и одобрување на програмите за обука од страна на МОН и верификација на образовните установи	МОН, ЦСОО и понудувачи на обука	мај 2010
7	Објавување на јавен оглас до невработени лица, селекција на кандидатите, нивна верификација, склучување на договор и упатување кон изведувачите на обука	АВРМ и ТРГ	јуни/ јули 2010
8	Реализација на обуката	Спроведувачи на обуката и ТРГ	август- ноември 2010
9	Проверување на стекнатите знаења на кандидатите вклучени во обуката	Комисии за проверка и вреднување на стекнатите знаења и ТРГ	ноември- декември 2010
10	Издавање на уверение за завршена обука	Спроведувачи на обуката	декември 2010

Опис на активностите

1. Оперативни упатства

Изготвувањето на оперативни упатства ќе вклучува: администрација на мерката, целни групи, основни упатства (работен план), проектен циклус и проектна документација.

2. Номинирање на членови на Техничка работна група

Секоја инволвирана институција треба да номинира член на ТРГ, како и негов заменик.

3. Потпишување на Меморандум за соработка помеѓу АВРМ и ЦСОО

АВРМ и ЦСОО потпишуваат Меморандум за соработка

4. Доставување на барање за интерес за учество во активностите предвидени со мерката до понудувачите на обука

МОН доставува допис до образовните установи кои што реализираат образовна дејност од профилите опфатени со мерката, проследено со барање за искажување на интерес.

5. Подготовка на програми за обука според моделот програми за обука, изработени од ЦСОО

ЦСОО изработува модел на програми за обука, кој се доставува до образовните установи кои искажале интерес за учество. Врз основа на тоа, се изготвуваат програми за обука од страна на изведувачите и истите се доставуваат на мислење до ЦСОО.

6. Давање на стручно мислење од страна на ЦСОО за понудените програми за обука од понудувачите на обуки и одобрување на програми за обука и од страна на МОН и верификација на образовните установи

ЦСОО изготвува и доставува стручно мислење до МОН за понудените програми за обука од понудувачите на обуки. МОН ги одобрува програми за обука кои претходно не се одобрени и врши верификација на образовните установи кои не се верификувани за реализација на програмите за обука.

7. Објавување на јавен оглас до невработени лица, селекција на кандидатите, нивна верификација, склучување на договор и упатување кон изведувачите на обука

Објавување на јавен оглас до евидентирани невработени лица со слични и сродни занимања блиски до вештините кои ќе се опфатат со оваа мерка; организирање на медиумски презентации за промоција на мерката од страна на сите инволвирани институции.

Прием на пријави и потпишување на изјава за согласност за вклучување во натамошните активности.

ТРГ врши селекција на кандидатите кои ги задоволуваат критериумите и ја верификува конечната листа на кандидати. АВРМ- центар за вработување потпишува договор со ЦСОО и изведувачите на обука. Исто така, АВРМ- центар за вработување потпишува договор со верификуваните кандидати, по што кандидатите се упатуваат на обука.

8. Реализација на обуката

Обуката ќе се реализира во период од 3 месеци. По завршување на обуката, кандидатите ќе изведуваат практична работа во реални услови кај работодавачи во траење од 1 месец, за што АВРМ-ЦВ, работодавачот и невработеното лице склучуваат договор.

За време на обуката, изведувачите на обука, подготвуваат месечни извештаи за редовноста на кандидатите, врз основа на кои се врши исплата на предвидените средства.

Исто така, за цело времетраење на обуката, од страна на ТРГ се врши мониторинг на обуките.

9. Проверување на стекнатите знаења на кандидатите вклучени во обуката

Проверката на знаењата на кандидатите вклучени во обуката се врши комисијски, врз основа на изготвени програми за проверка на стекнатите знаења и вештини по реализација на обуката.

10. Издавање на уверение за завршена обука

Уверението за работно оспособување, невработеното лице ќе го добие по успешно полагање на испитот и доставување на потврда дека е реализирана практична работа кај работодавач.

5.5 Пилот- Обука за стекнување вештини од областа на информатиката

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1.	Оперативни насоки	АВРМ и МИО	февруари 2010
2.	Номинирање на членови на Работна група што ги дефинира условите за учество на ИТ обучувачки центри, и селекција на ИТ обучувачки центри.	АВРМ и МИО	февруари 2010
3.	Потпишување на меморандум за соработка помеѓу АВРМ и МИО	АВРМ и МИО	јуни 2010
4.	Распишување на оглас за избор на лиценцирани ИТ обучувачки центри.	АВРМ	јули 2010

5.	Објавување на јавен оглас до невработени лица, утврдување на листа на кандидати и нивно упатување кон изведувачите на обука	АВРМ	јули-август 2010
6.	Селекција на кандидати	МИО и спроведувачи на обука	август 2010
7.	Реализација на обуката	Спроведувачи на обуката и МИО	Септември – декември 2010
8.	Издавање на уверение за посетувана обука	Спроведувачи на обуката	декември 2010
9.	Полагање на завршни испити за добивање со сертификат од посетуваните обуки.	Спроведувачи на обуката	декември 2010

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1.	Оперативни насоки	АВРМ и МИО	февруари 2010
2.	Номинирање на членови на Работна група што ги дефинира условите за учество на ИТ обучувачки центри, и селекција на ИТ обучувачки центри.	АВРМ и МИО	февруари 2010
3.	Потпишување на меморандум за соработка помеѓу АВРМ и МИО	АВРМ и МИО	јуни 2010
4.	Распишување на оглас за избор на лиценцирани ИТ обучувачки центри.	АВРМ	јули 2010
5.	Објавување на јавен оглас до невработени лица, утврдување на листа на кандидати и нивно упатување кон изведувачите на обука	АВРМ	јули-август 2010
6.	Селекција на	МИО и	август 2010

	кандидати		спроведувачи на обука	
7.	Реализација обуката	на	Спроведувачи обуката и МИО	на Септември –декември 2010
8.	Издавање уверение посетувана обука	на за	Спроведувачи обуката	на декември 2010
9.	Полагање завршни испити за добивање сертификат од посетуваните обуки.	на за со од	Спроведувачи обуката	на декември 2010

Опис на активностите

1. Оперативни насоки

Изготвувањето на оперативни упатства ќе вклучува: администрација на мерката, целни групи, основни упатства (работен план), проектен циклус и проектна документација.

2. Номинирање на членови на Работна група

Формирање на Работна група со претставници од МИО и АВРМ, која ќе биде задолжена за утврдување на критериуми за избор на ИТ лиценцирани обучувачи, дефинирање на обуки за сертификати кои би биле опфатени во програмата како и избор на ИТ лиценцирани обучувачки центри.

3. Потпишување на меморандум за соработка помеѓу АВРМ и МИО

АВРМ и МИО потпишуваат Меморандум за соработка

4. Распишување на оглас за избор на лиценцирани ИТ обучувачки центри и нивна селекција

АВРМ распишува оглас за избор на лиценцирани ИТ обучувачки центри.

5. Објавување на јавен оглас до невработени лица, нивна верификација и упатување кон изведувачите на обука за селекција

АВРМ, согласно со дефинираните услови за учество, објавува јавен оглас до сите заинтересирани лица кои се евидентирани во АВРМ како невработени. АВРМ утврдува листа на кандидати кои аплицирале и врши нивно упатување кон изведувачите на обука.

6. Селекција на кандидати

Избраните обучувачките центри во соработка со МИО спроведуваат тестирање на ИТ способностите на невработените кандидати, врз основа на што се избираат 80 лица кои ќе бидат вклучени во обуките.

7. Реализација на обуката

АВРМ потпишува договор со МИО и изведувачите на обука. Исто така, АВРМ потпишува договор со кандидатите што ќе посетуваат обука.

Обуката ќе се реализира во период од 2 до 4 месеци во зависност од постигнатиот договор со избраните обучувачки центри. За време на обуката, изведувачите на обука во соработка со МИО, подготвуваат месечни извештаи за редовноста на кандидатите, врз основа на кои се врши исплата на финансиските средства.

Исто така, МИО врши мониторинг на обуките.

8. Издавање на уверение за завршена обука

По успешно завршената обука, невработеното лице ќе добие уверение за завршена обука од изведувачите на обука.

9. Полагање на завршни испити за здобивање со сертификат од посетуваните обуки.

Невработените лица полагаат испити од обуките што ги посетувале за здобивање на сертификати од посетуваните обуки.

5.6 Едукација за започнување на бизнис

Мерката- Едукација за започнување на бизнис ја реализираат и организираат центрите за вработување, според планот на АВРМ за реализација на оваа активност. Обуката за евидентирани невработени лица е во форма на еднодневно советување за основите на водење на бизнис.

6. СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА ВРАБОТУВАЊЕ

6.1 Субвенционирање на вработување на деца без родители

6.2 Субвенционирање на вработување на инвалидни лица

6.3 Субвенционирање на вработување на самохрани родители, самохрани родители со 3 или повеќе деца, млади самохрани родители до 27 годишна возраст, брачни парови со 3 или повеќе деца и родители на деца со посебни потреби

6.4 Субвенционирање на вработување на постари лица (од 55 до 64 години)

6.5 Субвенционирање на вработување на млади лица до 27 годишна возраст и невработени лица на кои работниот однос им престанал по основа на стечај, ликвидација или технолошки вишок и жртви на семејно насилство.

Планирани активности и институции за имплементација на мерките 6.1,6.3, 6.4 од Програмата

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Да се обезбеди список на лицата кои имале статус на деца без родители, по напуштање на установата за социјално згрижување и згрукувачки семејства	ЦСР центрите за вработување	февруари 2010
2	Јавен оглас за деца без родители, самохрани родители, родители со деца со посебни потреби, брачни парови, постари лица (од 55 до 64).	АВРМ и центрите за вработување	февруари 2010
3	Јавен оглас за работодавачите и прием на апликации	АВРМ преку центрите за вработување ЦСР	февруари 2010
4	Посредување меѓу работодавачите и невработените лица	центрите за вработување ЦСР	март 2010
5	Склучување на договор меѓу работодавачите и АВРМ	АВРМ со работодавачот	април 2010
6	Работодавачот склучува Договор за вработување со избраните лица	Работодавачот и избраните лица	почеток на мај 2010
7	Исплатата на субвенцијата	АВРМ преку центрите за вработување	за период на субвенционирање

			то за секоја мерка поодделно, но не подоцна од 30.11.2010
--	--	--	---

Опис на активностите

1. *Да се изработи список на лицата кои имале статус на деца без родители, по напуштање на установата за социјално згрижување и згрижувачки семејства, кои потпаѓаат под оваа мерка*

ЦСР да изработат список на лица кои имале статус на деца без родители, по напуштање на установата за социјално згрижување и загрижувачки семејства според квалификации, вештини, локација (место, град и др. каде што истите ќе може да бидат работно ангажирани), број на лица, старосна структура и други релеванти податоци. Податоците да бидат доставени до центрите за вработување.

2. *Јавен оглас за деца без родители, самохрани родители, родители со деца со посебни потреби, брачни парови, постари лица*

АВРМ објавува оглас до заинтересираните невработени деца без родители, самохрани родители, родители со деца со посебни потреби, брачни парови и постари лица. По пријавениот интерес од страна на невработените од овие целни групи, АВРМ подготвува список на можни кандидати, а списокот за можни кандидати од целната група за самохрани родители, АВРМ го подготвува во соработка со ЦСР.

3. *Јавен оглас за работодавачите*

АВРМ објавува јавен оглас до работодавачите за вработување на деца без родители, самохрани родители, родители со деца со посебни потреби, брачни парови, постари лица и врши прием на апликациите.

4. *Посредување меѓу работодавачите и невработените лица*

Вработените во центрите за вработување, по добиените пријави од страна на работодавачите посредуваат помеѓу нив и невработените лица (од секоја мерка), а за самохраните родители, децата без родители посредувањето се врши во соработка со ЦСР.

5. *Склучување на Договор меѓу работодавачите и АВРМ*

Заинтересираните работодавачи се изјаснуваат за вработување на лицата и склучуваат Договор со АВРМ за ангажирање на лицата за период во текот на 2010 година, во кој се утврдуваат правата и обврските на договорните страни и условите и начинот на финансиската поддршка за вработување на целните групи.

6. Работодавачот склучува Договор за вработување со избраните лица

По склучувањето на договорите, центрите за вработување ја известуваат централната служба на АВРМ т.е координаторот на мерката и се пристапува кон реализација на субвенцијата за вработените лица од овие целни групи.

7. Исплата на субвенцијата

АВРМ ќе врши редовна месечна исплата за период на субвенционирањето за секоја мерка поодделно, но не подоцна од 30. 11.2010, на лицата ангажирани во оваа програма, по претходно доставено барање за исплата за бројот на лицата за кои треба да се обезбеди субвенција.

Исплатата се реализира на тој начин што центрите за вработување доставуваат барање до централната служба на АВРМ за потребните средства. Централната служба им префрла средства на центрите за вработување и центрите им исплаќаат на работодавачите на месечна основа (по број на рати за секоја мерка поединечно).

**Планирани активности и институции за имплементација на мерката
6.5 од Програмата**

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Објавување на јавен оглас до заинтересираните работодавачи и невработени млади лица до 27 годишна возраст и лица на кои работниот однос им прекинал по основа на стечај, ликвидација или технолошки вишок и жртви на семејно насилство	АВРМ	март 2010
2	Доставување на барања од страна на работодавачи	Работодавачи	април 2010
3	Изготвување на унифициран образец за доставување на барањата и унифициран образец за исплата на субвенциите.	МТСП, АВРМ	март 2010
4	Посредување меѓу работодавачите и невработените лица	АВРМ-центри за вработување	мај 2010
5	Склучување на договор меѓу работодавачите и АВРМ	АВРМ со работодавачот	мај 2010
6	Работодавачот склучува Договор за вработување со избраните лица	Работодавачот и избраните лица	мај 2010
7	Исплатата на субвенцијата	АВРМ преку центрите за вработување	за период на субвенционирањето но не подоцна

Опис на активностите

1. *Објавување на јавен оглас до заинтересираните работодавачи и невработени лица од целната група .*

АВРМ објавува оглас до заинтересираните работодавачи и невработените лица од целните групи.

2. *Доставување на барања од страна на работодавачи*

Заинтересираните работодавачи доставуваат барања до центрите за вработување на унифициран образец.

3. *Изготвување на унифициран образец за доставување на барањата и унифициран образец за исплата на субвенциите.*

Се подготвува унифициран образец во кој се содржани сите потребни податоци кои треба да ги достави работодавачот.

4. *Посредување меѓу работодавачите и невработените лица*

Врз основа на доставени барања од страна на работодавачите, центрите за вработување посредуваат помеѓу работодавачите и невработените лица.

5. *Склучување на Договор меѓу работодавачите и АВРМ*

Заинтересираните работодавачи се изјаснуваат за вработување на лицата и склучуваат Договор со АВРМ за вработување на лица од целните групи, утврдени во мерката 6.5. Во договорот се утврдуваат правата и обврските на двете страни.

6. *Работодавачот склучува Договор за вработување со избраните лица*

По склучувањето на договорите помеѓу центрите за вработување и работодавачите, работодавачите склучуваат договор за вработување со лица

7. *Исплата на субвенција*

Исплатата на субвенцијата се врши по истекот на секој месец врз основа на пополнет образец од страна на работодавачот за секој месец одделно.

7. ПРАКТИКАНТСТВО КАКО ПОДДРШКА ПРИ ВРАБОТУВАЊЕ НА МЛАДИ ЛИЦА ДО 27 ГОДИНИ

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Оперативни упатства	АВРМ	февруари 2010
2	Распишување на јавен оглас до заинтересирани кандидати и работодавачи и прием на апликации	АВРМ центри за вработување	февруари 2010
3	Селекција од пријавените кандидати и заинтересирани работодавачи	АВРМ центри за вработување	март 2010
4	Интервју со кандидатите и поврзување (упатување на кандидатите) со работодавачи	центри за вработување и работодавачи	март – април 2010
5	Избор од страна на работодавачите	работодавачи	март -април 2010
6	Потпишување на договор меѓу работодавачите, кандидатите и центрите за вработување	центри за вработување, работодавачи и кандидати	април 2010
7	Покривање на трошоците во рамките на мерката	МТСП, АВРМ и донации од други институции	до крајот на октомври 2010

Опис на активностите

1. Оперативни упатства

Изготвување на Оперативни упатства што ќе вклучуваат: јавен оглас, работен план, обрасци за пријавување, критериуми за селекција, табели за селекција и тим за мониторинг.

2. Распишување на јавен оглас до заинтересирани кандидати и работодавачи и прием на апликации

Повик на заинтересирани кандидати и работодавачи за аплицирање во Програмата; организирање на ТВ презентации за промоција на Програмата, прием на апликации со заинтересираните кандидати и работодавачи според утврдените критериуми, информирање на

кандидатите за основните услови за учество во Програмата; информирање на работодавачите за условите за учество во Програмата

3. Селекција на пријавените кандидати и работодавачи

Центрите за вработување изработуваат листа на пријавените кандидати кои ги исполнуваат условите и критериумите, како и листа на пријавени работодавачи.

4. Интервју со кандидатите и поврзување (упатување на кандидатите) со работодавачите

Одговорните лица во центрите за вработување вршат интервју со пријавените кандидати кои ги исполнуваат условите и ги упатуваат кон заинтересираните работодавачи.

5. Избор од страна на работодавачите

Работодавачот врши избор од предложените кандидати по извршено интервју со истите и го известува центарот за вработување за изборот.

6. Потпишување на договор меѓу работодавачите, кандидатите и центрите за вработување

Центрите за вработување, работодавачот и кандидатите потпишуваат договор за ангажирање на невработеното лице како практикант за период од 3 месеци. По завршувањето на практикантството, работодавачот му издава на практикантот потврда за практичната обука со опис на работните задачи кои лицето ги обавувало.

7. Покривање на трошоците во рамките на програмата

Центрите за вработување вршат редовна исплата на финансиските средства на лицата вклучени во оваа програма за нивното ангажирање на месечна основа.

8. АНКЕТА ЗА СЛОБОДНИ РАБОТНИ МЕСТА

	Активност	Надлежна институција	Период реализација на
1	Подготовка на критериуми за селекција на анкетари и селекција на анкетари, како и потпишување на договор помеѓу избраните анкетари и АВРМ.-Центар за вработување на град Скопје.	АВРМ/ Центар за вработување на Град Скопје	мај-септември 2010
2	Подготовка на прашалник за анкетирање и упатство за вршење на	АВРМ/ Центар за вработување на Град	мај 2010

	анкета	Скопје	
3	Спроведување на анкета	Местото на call-центарот ќе се определи во март 2010 година	септември-октомври 2010

Опис на активностите

1. *Подготовка на критериуми за селекција на анкетари и селекција на анкетари*

Изготвување на Оперативни упатства што ќе вклучуваат: јавен оглас, работен план, обрасци за пријавување, информативни листови, веб страница или служби за посредување, критериуми за селекција, табели за селекција, тим за мониторинг итн.

Изборот на анкетари ќе се врши од евиденцијата на невработени лица од АВРМ.

Центарот за вработување – Скопје и анкетарите потпишуваат договор за ангажирање на невработеното лица како анкетар за период од 1 месец.

2. *Подготовка на прашалник за анкета и упатство за вршење на анкета*

Врз основа на подготвени прашалници за анкета, стручни лица од центарот за вработување на Град Скопје ќе ги подготват избраните лица за спроведување на анкета.

3. *Спроведување на анкета*

Анкетата ќе се спроведе од страна на селектираните анкетари.

9. ПРОГРАМА ЗА ЕКОНОМСКО ЈАКНЕЊЕ НА ЖЕНИ- ЖРТВИ НА СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО

За реализација на оваа програма ќе се применуваат истите активности кои веќе се утврдени во рамките на постоечките програми во ОП 2010 (програма 1, програма 5 (5.4) и 6).

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Оперативни упатства	МТСП, УНДП	Јануари 2010
2	Информирање на надлежните институции	УНДП, МТСП	Јануари/февруари 2010

	со писмо-барање за номинирање претставници за работни тела		
3	Потпишување на меморандуми за соработка со ЗЕЛС,МЛС	УНДП и Претседател на НКТ	Февруари 2010
4	Подготовка на прашалници и нивна достава до општини и ЦСР и крајно верификување на списокот на можни кандидати	УНДП, ЦСР, ЗЕЛС, МТСП	Јануари/Февруари 2010
5.	Обезбедување поддршка на идентификуваните жртви на семејно насилство	УНДП	Март-Септември 2010
6.	Имплементација на економските програми		Април –Декември 2010

Опис на активностите

Напомена: Овие активности презентирани во табелата се однесуваат на генералните спецификации по однос на трите програми во кои ќе бидат опфатени жените жртви на семејно насилство, и тоа: Самовработување, Подготовка за вработување и Субвенционирање на вработување.

1. Оперативни упатства

Изготвувањето на оперативни упатства ќе вклучува: администрација на мерката, целни групи, основни упатства(работен план) , проектен циклус и проектна документација.

2. Информирање на надлежните институции со писмо барање за номинирање претставници за работни тела

Надлечните институции за реализација на економските програми ќе номинираат свои претставници во работната група. Претседавачот со работната група ќе биде и нивен претставник во ТРГ.

3. Потпишување на меморандуми за соработка со ЗЕЛС, Министерство за Локална Самоуправа

Со потпишување на меморандумите за соработка ќе се обезбеди обврзувачка соработка помеѓу институциите.

4. Подготовка на прашалници и нивна достава до општини и ЦСР и крајно верификување на списокот на можни кандидати

Локален консултант ангажиран од старана на УНДП ќе ги подготви, достави и обработи прашалниците со цел да се направи процена на можни корисници. Во општините прашалникот ќе се однесува за вклучување на можни работодавачи кои би се вклучиле во програмата, а во ЦСР ќе се достави прашалник за проценка на можните корисници на програмата. Верификувањето на списоките на потенцијалните кандидати ќе се изврши од страна на МТСП.

5. Обезбедување на поддршка на идентификуваните жртви на семејно насилство

Ангажирањето на терапевт е во насока на помош и поддршка на можните жртви со цел одржливост на корисниците во текот на програмите.

6. Имплементација на програмите

Период на имплементација е Април -Декември 2010, директна имплементација на економските програми (Април- септември) шест месеци по што следи евалуација на пилот програмата (Октомври-Декември).

10.ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА РОМИ

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Оперативни упатства	МТСП,МОН, ЦСОО, ЦОВ, УНДП, АВРМ	јануари/февруари 2010
2	Информирање на ромската заедница за програмата за поддршка за вработување на Ромите од страна на РИЦ	МТСП, РИЦ	јануари/февруари 2010
3	Номинирање на членови на Техничка работна група	МТСП,МОН, ЦСОО, ЦОВ, УНДП, АВРМ, Стопанска комора на РМ	Февруари 2010
4	Потпишување на Меморандум за соработка помеѓу АВРМ и ЦСОО	АВРМ и ЦСОО	Февруари 2010
5	Подготовка на програми за обука од	ЦСОО	април 2010

	страна на ЦСОО		
6	Одобрување на програми за обука од страна на МОН и верификација на образовните установи	МОН, ЦСОО и понудувачи на обука	мај 2010
7	Објавување на јавен оглас до евидентирани невработени Роми, селекција на кандидатите, нивна верификација, склучување на договор и упатување кон изведувачите на обука	АВРМ и ТРГ	јуни/ јули 2010
8	Реализација на обуката	Спроведувачи на обуката и ТРГ	август- ноември 2010
9	Проверување на стекнатите знаења на кандидатите вклучени во обуката	Комисии за проверка и вреднување на стекнатите знаења и ТРГ	ноември-декември 2010
10	Издавање на уверение за завршена обука	Спроведувачи на обуката	декември 2010

Опис на активностите

1. Оперативни упатства

Изготвувањето на оперативни упатства ќе вклучува: администрација на мерката, целни групи, основни упатства(работен план) , проектен циклус и проектна документација.

2. Информирање на ромската заедница за програмата за поддршка за вработување на Ромите од страна на РИЦ

Ромските информативни центри ќе ги информираат евидентираниите невработени лица во Скопје и Гостивар, за условите, можностите и резултатите од вклучувањето во Програмата.

3. Номинирање на членови на Техничка работна група

Секоја инволвирана институција треба да номинира член на ТРГ, како и негов заменик.

4. Потпишување на Меморандум за соработка помеѓу АВРМ и ЦСОО

АВРМ и ЦСОО потпишуваат Меморандум за соработка

5. Подготовка на програми за обука од страна на ЦСОО

ЦСОО изработува програми за обука, која се доставува до образовните установи кои ќе ја реализираат обуката.

6. Одобрување на програмите за обука од страна на МОН и верификација на образовните установи

МОН ги одобрува програмите за обука кои претходно не се одобрени и врши верификација на образовните установи кои не се верификувани за реализација на програмите за обука.

7. Објавување на јавен оглас до невработени лица, селекција на кандидатите, нивна верификација, склучување на договор и упатување кон изведувачите на обука

Објавување на јавен оглас до евидентирани невработени лица –Роми кои имаат завршено најмалку основно образование; организирање на медиумски презентации за промоција на програмата од страна на сите инволвирани институции.

Прием на пријави и потпишување на изјава за согласност за вклучување во натамошните активности.

ТРГ врши селекција на кандидатите кои ги задоволуваат критериумите и ја верификува конечната листа на кандидати. АВРМ- центар за вработување (Скопје и Гостивар) потпишува договор со изведувачите на обука. Исто така, АВРМ- центар за вработување (Скопје и Гостивар), МТСП, ЦСОО потпишуваат договор со верификуваните кандидати, по што кандидатите се упатуваат на обука.

8. Реализација на обуката

Обуката ќе се реализира во период од 3 месеци. По завршување на обуката, кандидатите ќе изведуваат практична работа во реални услови кај работодавачи во траење од 1 месец, за што АВРМ-ЦВ, работодавачот и невработеното лице склучуваат договор.

За време на обуката, изведувачите на обука, подготвуваат месечни извештаи за редовноста на кандидатите, врз основа на кои се врши исплата на предвидените средства.

Исто така, за цело времетраење на обуката, од страна на ТРГ се врши мониторинг на обуките.

9. Проверување на стекнатите знаења на кандидатите вклучени во обуката

Проверката на знаењата на кандидатите вклучени во обуката се врши комисијски, врз основа на изготвени програми за проверка на стекнатите знаења и вештини по реализација на обуката.

10. Издавање на уверение за завршена обука

Уверението за стручна оспособеност, невработеното лице ќе го добие по успешно полагање на испитот и доставување на потврда дека е реализирана практична работа кај работодавач.

АНЕКС број 2

Потребни средства за 2010 година

1. Програма за самовработување			
Опис	Износ	Бр. на лица	Вкупно денари
	(во денари)		
Основна обука за водење бизнис	2,297.00	1000	2,067,300.00
Ваучер систем за изработка на бизнис план	11,600.00	750	8,700,000.00
Регистрација на фирма	3,000.00	700	2,100,000.00
Поддршка за набавка на опрема и материјали за започнување на бизнисот	185,000.00	700	129,500,000.00
Вкупно по лице	201,897.00		
Вкупно за 700 лица			
Административни трошоци			4,903,000.00
Вкупно			147,500,000.00
Буџет на МТСП кон УНДП			147,500,000.00
Вкупно обезбедени			147,500,000.00

2. Програма за формализирање на постојни бизниси			
Опис	Износ	Бр. на лица	Вкупно денари
	(во денари)		
Регистрација на фирма	3,000.00	250	750,000.00
Поддршка со неповратни финансиски средства за набавка на опрема, репроматеријали и други средства неопходни за започнување на бизнисот -	185,000.00	250	46,250,000.00
Вкупно по лице	188,000.00		
Вкупно			47,000,000.00
Буџет на МТСП – Кон УНДП			47,000,000.00
Вкупно обезбедени			47,000,000.00

3. Пилот програма - Поддршка за дополнително вработување во постоечки фирми регистрирани преку Самовработување 2007 и 2008 година			
Опис	Износ	Бр. на лица	Вкупно денари
	(во денари)		

Поддршка за дополнително вработување во постоечка фирма регистрирана преку самовработување 2007 и 2008	92,000.00	До 50	4,600,000.00
Вкупно до 50 лица			
Вкупно			4,600,000.00
Поврат на ДДВ од програми имплементирани од УНДП во ОП 2009			4,600,000.00
Вкупно обезбедени			4,600,000.00

4. ПРОГРАМА ЗА ПРОМОЦИЈА НА ПРЕТПРИЕМНИШТВОТО ПРЕКУ ПОСТОЕЧКИ БИЗНИС ИНКУБАТОРИ И ОБУКА ЗА ОДДЕЛНИ ЗАНИМАЊА И ВЕШТИНИ КОИ СЕ ДЕФИЦИТАРНИ НА ПАЗАРОТ НА ТРУД

Опис	Износ	Бр. на лица	Вкупно денари
	(во денари)		
Поддршка за дополнително вработување во постоечка фирма регистрирана преку самовработување 2007 и 2008		30	307,500.00
Вкупно 30 лица			
Вкупно			307,500.00
УСАИД- Проект за деловно опкружување			307,500.00
Вкупно обезбедени			307,500.00

5. ПРОГРАМА ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

5	Програми за подготовка за вработување	Износ (во ден.)	Период/ месеци	Бр.на лица	Вкупно
5.1	Обука, преквалификација или доквалификација за познат работодавач				
	Трошоци за работодавачот	3,000.00			
	Парична помош за невработеното лице	4,400.00			
	Вкупно за 1000 лица	7,400.00	3	1000	22,200,000.00
5.2	Обуки во работните клубови за стекнување на знаења и вештини (странски јазик и компјутери)			1500	1,500,000.00
5.3	Пилот обуки во работните клубови за стекнување на специфични знаења од англиски јазик за угостителска дејност			100	100,000.00
5.4	Обука за одделни занимања кои се дефицитарни на пазарот на трудот				
	Вкупно по лице	40,000.00 ⁶	4	91	3,640,000.00
	Надоместок за храна и превоз(со вклучен персонален данок на доход и	4550.00	4	91	1,656,200.00

⁶ Од износот ќе се исплатува по 3,000.00 денари за работодавачите (со вклучен персонален данок) за покривање на материјалните трошоци за лицата кои ќе бидат упатени на практична работа.

	осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување)				
	Дообука за лица кои во 2008 и 2009 година поминале модули на обуки.	13,440.00	1	20	268,800.00
	Надоместок за храна и превоз(со вклучен персонален данок на доход и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување)	4,550.00	1	20	91,000.00
	Вкупно 5. 4				5,656,000.00
5.5	Пилот- Обука за стекнување на вештини од областа на информатиката преку програмирање на програмски јазици и програмски алатки (Java, Net, CISCO Systems, Microsoft, (MSCA/MSCE), SAP, Oracle....)			80	7,380,000.00
5.6	Едукација за започнување на бизнис			1500	900,000.00
	Буџет на АВРМ				24,700,000.00
	Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување				12,036,000.00
	Буџет на МТСП				1,000,000.00
	Вкупно			4291	37,736,000.00

6. СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА ВРАБОТУВАЊЕ

- 6.1 Субвенционирање на вработување на деца без родители
- 6.2 Субвенционирање на вработување на инвалидни лица
- 6.3 Субвенционирање на вработување на самохрани родители, млади самохрани родители до 27 годишна возраст, брачни парови со 3 или повеќе деца и родители на деца со посебни потреби
- 6.4 Субвенционирање на вработување на постари лица (од 55 до 64 години)
- 6.5 Субвенционирање на млади лица до 27 годишна возраст

6	Потребни средства	Износ (во денари)	Опфат /лица	Пери од/ме сеци	Вкупно
6.1	Деца без родители				
	плата	22,500.00	15	6	2,025,000.00
	Вкупно 6.1	6,750,000.00			
6.2	Инвалидни лица		200		
	Вкупно 6.2				166,400,000.00
6.3	Самохрани родители, млади родители до 27 годишна возраст и родители со деца со посебни потреби		100		

	плата (самохрани родители)	16,000.00		6	
	плата (самохрани родители со 3 или повеќе деца)	16,000.00		6	
	плата (млади родители до 27 годишна возраст)	16,000.00		6	
	Плата (брачни парови со 3 или повеќе деца)	16,000.00		6	
	плата (родители на деца со посебни потреби)	16,000.00		6	
	Вкупно 6.3				9,600,000.00
6.4	Постари лица од 55 до 64 години				
	плата	16,000.00			
	Вкупно 6.4		285	6	27,360,000.00
6.5	Млади лица до 27 годишна возраст и лица на кои работниот однос им престанал по основа на стечај, ликвидација или технолошки вишок и жртви на семејно насилство	16,000.00	591	6	59,236,000.00
	(50 лица од 2008)		50		2,500,000.00
	Вкупно 6.5		641		48,196,000.00
	Вкупно за 6		1241		
	Вкупно				264,621,000.00
	Буџет на МТСП кон Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија				2,500,000.00
	Буџет на АВРМ				38,400,000.00
	Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување				57,321,000.00
	Буџет на АВРМ - потсметка за Посебен фонд				166,400,000.00
	Вкупно обезбедени				264,621,000.00

7. ПРАКТИКАНТСТВО КАКО ПОДДРШКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА МЛАДИ ЛИЦА ДО 27 ГОДИНИ

Опис	Износ (во ден.)	Бр .на месеци	Бр. на лица	Вкупно денари
Финансиска поддршка на лицата до 27 години	5,000.00	3	150	2,250,000.00
АВРМ- Потсметка за активни програми и мерки за вработување				2,250,000.00
Вкупно			150	2,250,000.00
Вкупно обезбедени				2,250,000.00

8. АНКЕТА НА СЛОБОДНИ РАБОТНИ МЕСТА

Опис	Износ (во денари)	Бр .на месеци	Бр. на лица	Вкупно денари
Финансиска поддршка	5,000.00	1	60	300,000.00
АВРМ- Потсметка за активни програми и мерки за				300,000.00

вработување				
Вкупно			60	300,000.00
Вкупно обезбедени				300,000.00

9. ЕКОНОМСКО ЈАКНЕЊЕ НА ЖЕНИ- ЖРТВИ НА СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО

Опис	Бр. на лица	Износ по лице	Вкупно денари
Самовработување	50	201,897.00	10,094,850.00
Субвенционирање на вработување	50	96,000.00 (16,000 * 6)	4,800,000.00
Обука и преквалификација	25	58,200.00	1,455,000.00
Подготвителни активности			819,000.00
Обезбедување на психо-социјална поддршка	125	2,400.00	300,000.00
Финансиска поддршка	125		17,468,850.00
Буџет на УНДП			17,468,850.00
Вкупно			17,468,850.00
Вкупно обезбедени			17,468,850.00

10. ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА НА РОМИ

Опис	Износ	број на лица	Вкупно денари
Обука кај изведувачите на обука	40,000.00	50	2,000,000.00
Надоместок за храна и превоз(со вклучен персонален данок на доход и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување)	4 месеци по 4550 денари	50	910,000.00
Исплата на надомест во износ од 3000.00 ден по лице (со вклучен персонален данок) за покривање на материјални трошоци на работодавачот	1 месец по 3000 денари	50	150,000.00
Буџет на МТСП			2,000,000.00
Буџет на МТСП кон Буџет на АВРМ			1,060,000.00
Вкупно		50	3,060,000.00
Вкупно обезбедени			3,060,000.00